

Durfkapitalisme in het voetbal - Wim Lagae

vr 30/08/2013 - 08:31 Wim Lagae

Is the sky the limit in het Europese topvoetbal? Gareth Bale zou voor een pervers bedrag van 99 miljoen euro van Tottenham Hotspur naar het financieel labiele Real Madrid, met een schuldenberg van circa 600 miljoen euro, vertrekken. Ook de sponsorbedragen swingen de pan uit.

Nike en Chevrolet worden kleding- en hoofdsponsor van Manchester United vanaf 2014-'15 voor respectievelijk 100 en 80 miljoen dollar per jaar. Is the sky the limit in het Europese topvoetbal? Gareth Bale zou voor een pervers bedrag van 99 miljoen euro van Tottenham Hotspur naar het financieel labiele Real Madrid, met een schuldenberg van circa 600 miljoen euro, vertrekken. Ook de sponsorbedragen swingen de pan uit. Nike en Chevrolet worden kleding- en hoofdsponsor van Manchester United vanaf 2014-'15 voor respectievelijk 100 en 80 miljoen dollar per jaar.

De huidige hoofdsponsor AON zet een stapje terug en sponsort vanaf volgend seizoen de trainingspakken en het trainingscomplex voor een jaarlijkse bedrag van 23 miljoen dollar, ongeveer het dubbele van de totale shirtsponsorinkomsten van de 16 Belgische eersteklassers ... Het Belgische televisiecontract – keurig onderhandeld en verkocht – bedraagt met 55 miljoen euro per jaar een fractie van de 1,2 miljard euro van de Premier League. Hoeft het nog betoog dat de Belgische voetbalcompetitie in Europees perspectief vooral een kleine maar dappere doorstromingscompetitie is?

Stock picking

In de kleine Belgische voetbalmarkt zit niet zoveel rek op de klassieke commerciële inkomsten als sponsoring, wedstrijdinkomsten of merchandising. Het verschil kan wel gemaakt worden op de transfermarkt. Zo werkte de tandem Louagie-De Witte van AA Gent met veel koopmanskunst een verpletterende schuldenberg weg en slaagden ze erin om op eigen kracht de Ghelamco Arena te bouwen. Lokeren en KRC Genk deden gouden zaken met de verkoop van respectievelijk De Ceulaer- De Bock en Benteke-Debruyne-Courtois en slaagden er toch in om sportief op niveau te blijven.

Ook de sirenenzang van de transfermiljoenen lokt ondernemers als Bart Verhaeghe en Roland Duchâtelet naar de boardroom van het voetbalbedrijf. Roland Duchâtelet was deze zomer opgejaagd wild voor de Rouchesfans toen hij zichzelf in het kader van 'fiscale optimalisatie' een dividend van 20 miljoen euro uitkeerde. Maar de voetbalCEO wordt op dagresultaten afgerekend en de anti-Duchâteletstorm lijkt geluwd.

was de week van Marc Coucke, die een reddingsboei van 1 miljoen euro eigen vermogen (60% van de aandelen) én een financiële injectie gooide naar 'zijn' KV Oostende. Velen voelen zich echter geroepen, maar niet iedereen is uitverkoren. Gaat durfkapitalist Patrick Decuyper de weg op van Patrick Vanoppen, die even heerste, vooral verdeelde en dan verdween?

Dé sport van voetbalaandeelhouders is stock picking: ondergewaardeerde voetballers aankopen, 'stallen' en bij voorkeur overgewaardeerd doorverkopen. In deze transfermallemolen doen 'bemiddelaars betaald voetbal', die vraag en aanbod op de chaotische en ondoorzichtige transfermarkt helpen matchen, gouden zaken. Vorig voetbalseizoen betaalden Belgische clubs circa 20 miljoen euro makelaarscommissies. Veel makelaars

verdienen hun toegevoegde waarde, maar op de door UEFA nauwelijks gereuleerde transfermarkt verdringen ook de goudzoekers elkaar. Ook vreemd dat er niemand om maalt dat verguisde makelaars als Mogi Bayat of John Bico in sommige clubs de scepter kunnen zwaaien.

De voetbalfan, die doorheeft dat zijn favoriete speler een passant is die zijn economisch eigenbelang optimaliseert, kijkt verweesd en gelaten toe. Zijn voetbalpagina's lijken meer op een cursus handelsrecht met begrippen als aandelenmeerwaarde, vennootschapsstructuren, investeringsgroepen, voorakkoorden, putcallovereenkomsten, maandsalarissen, stamnummerzwendel en gerechtelijk akkoord in een hoofdrol. Het gespreksthema op de familietribune is niet langer de splijtende voorzet van Brecht Dejaegere, maar wel of hij nu voor 800.000 euro, 1 of 1,3 miljoen euro, al dan niet met een doorverkooppercentage, naar AA Gent getransfereerd werd. Enkele moedige supportersfederaties proberen zoals in Zulte Waregem of KV Oostende via coöperatieve acties een zitje in de Raad van Bestuur te bemachtigen. Hun aandelenpeulschil weerspiegelt helaas hun feitelijke macht.

Inhalig

Ondanks het feit dat in de voetbalbusiness de vrije markt ongebreideld regeert, heeft het Belgische profvoetbal paradoxaal genoeg de politiek in een houdgreep. Op 22 augustus rapporteerde De Tijd dat de regering Di Rupo in volle besparingsronde een omzendbrief liet vertrekken, om een forfaitaire aftrek van 85% (in plaats van 15% die de fiscus wou heffen) op de roerende voorheffing op de bruto-televisierechten toe te kennen. De Bijzondere Belastinginspectie werd hierbij overruled en zal de zaak allicht aanvechten voor de fiscale rechtbank.

Wellicht komt het profvoetbal in deze discussie ook weer weg met de boutade dat voetbalclubs 'veel doen voor de sociale economie' (dixit Johan Timmermans, voorzitter KV Mechelen) of met de vergelijking tussen een voetbaluitzending en het draaien van een film, namelijk 'ook daar zijn de kosten van de acteurs aftrekbaar, want zonder acteur geen film. In het voetbal is dat juist hetzelfde principe, zonder spelers, kan er geen match gespeeld worden' (dixit Ludwig Sneyers, CEO Jupiler ProLeague).

Aangezien de belangrijkste 'sponsor' van het Belgische voetbal de federale overheid is, roept deze nieuwe gunstregeling in deze crisistijden vragen op. Marc Coucke, die als Omega Pharma topman en werkgever vertrouwd is met de fiscale druk in België, zal als voetbalinvesteerder zijn ogen en oren niet kunnen geloven dat de sociale bijdragen van de profspelers van KV Oostende slechts berekend worden op het minimumloon, terwijl hun reële lonen een veelvoud hoger liggen. Hij zal verbaasd vaststellen dat tachtig procent van de bedrijfsvoorheffing gerecupereerd wordt onder het mom van een jeugdproject, zonder dat dit stringent gecontroleerd wordt. Daarenboven genieten zijn profvoetballers een uitzonderlijk gunstige pensioenregeling: een deel van hun loon stoppen ze in een pensioenfonds en reeds op hun 35ste mogen ze dat geld opstrijken aan een laag belastingtarief.

De toenmalige minister van Sociale Zaken Jean-Luc Dehaene was de architect van deze gunstregeling, in het verlengde van de zaak Bellemans. Een vijftal jaar geleden werkte minister Reynders van Financiën ze verder uit. Hoe krijgt de economische bedrijfstak voetbal, duidelijk een zeer sterk georganiseerde belangengroep, deze permanente concurrentievervalsing uitgelegd ten opzichte van andere entertainment- en sociale sectoren? Is er in deze crisistijden nog een voldoende politiek en maatschappelijk draagvlak voor de fiscaal milde behandeling van veelverdieners?

Van fan naar klant

Aanvaardt het profvoetbal naast de lusten ook de lasten van doorgedreven regulering? Kunnen voetbalteams geprikkeld worden om niet meer boven hun stand te leven, vooral de sportieve loonmassa in te tomen en meer in infrastructuur te investeren? Hoe kan de logica van winmaximalisatie – zoveel mogelijk wedstrijden winnen, Europees overwinteren of niet degraderen – opzij gezet worden voor die van winstmaximalisatie? Mutatis

mutandis speelt dit ook bij voetbalclubs in de lagere reeksen, waar er een schimmig en onredelijk opbod van lonen en premies is tegenover te optimistisch gebudgetteerde inkomsten. En wanneer verplicht de ProLeague clubs om een minimumbudget voetbalmarketing te reserveren en de voetbalfan te upgraden tot voetbalklant?